

A fejlődő országok államadosságának elengedésére van szükség a koronavírus okozta egészségügyi és gazdasági krízis miatt

205 civil szervezet nyilatkozata

Alulírott szervezetek, a koronavírus járvány okozta súlyos egészségügyi, társadalmi és gazdasági károk tudatában, amelyek a fejlődő országokban emberek százmillióit érintik, sürgősen kérjük az alábbiakat:

- Töröljék el a 2020-ban esedékes összes külső adósságtörlesztést.
- Biztosítsanak olyan további sürgősségi finanszírozást, amely nem hoz létre adósságot.

A külső államadosságok 2020-ban esedékes összes törlesztendő tőkéjét, kamatát és költségét véglegesen el kell törölni, nem szabad tovább halmozódnuk a jövőben. Az adósságfizetések eltörlésével érhető el a leggyorsabban, hogy a pénz az államoknál maradjon, és felszabaduljanak a koronavírus-világjárvány okozta egészségügyi, gazdasági és társadalmi krízisek legyőzéséhez szükséges erőforrások.

Az adósságfizetések törlésének megvalósítása

Az adós kormányok megszüntethetik az adósságszolgáltatást, de ezért nem szabad büntetésekkel sújtani őket. Ennek megfelelően minden kölcsönadó egyezzen bele a 2020-ban esedékes adósságfizetések azonnali törlésébe, felhalmozódó kamatok és költségek, valamint büntetések nélkül.

Egy átfogóbb, többoldalú adósságtörlési egyezmény hiányában a kölcsönadók a következő lépéseket tegyék:

- A multilaterális intézmények, beleértve az IMF-et és a Világbankot, tegyék lehetővé az összes tőke, kamat és költség fizetésének megszüntetését 2020 hátralévő részére az összes rászoruló ország számára, legfőképpen a PRGT-országok (Szegénységcsökkentő és Növekedést Támogató Alap) és az IDA-országok (Nemzetközi Fejlesztési Társulás) számára.
- Az IMF és a Világbank ösztönözze a multilaterális és/vagy bilaterális adósságfizetéseket leállító országokat arra, hogy a magánszektorbeli külső hitelezőknek fizetendő adósságok visszafizetését is szüntessék meg. Bármilyen új, IMF-től vagy Világbanktól származó finanszírozás támogatás formájában valósuljon meg, ne kölcsönként, és kötelezzen más kölcsönadókat az adósság átalakítására a bizonytalan fenntarthatóságú esetekben, vagy adjon lehetőséget az adósság átütemezésére akkor, ha az nem fenntartható,1 biztosítva ezzel, hogy a pénz a COVID-19 krízis válaszintézkedéseire legyen fordítható más kölcsönadóknak történő visszafizetés helyett.
- A kölcsönadó kormányok – mind a Párizsi Klub tagjai, mind mások, például Kína, Szaúd-Arábia és Kuvait – töröljék el 2020 fennmaradó részére minden rászoruló ország összes tőke-, kamat- és költség-visszafizetési kötelezettségét, főként a PRGT- és IDA-országokét. Ideális esetben az adósságok eltörlését a kölcsönadók egymás közt koordinálják, de nem szükséges megvárni, míg mind megegyeznek.
- A G20-ak támogassák az országokat a külső magánhitelezőknek való adósság-visszafizetés leállításában.
- A kulcspozíciót betöltő területek, különösen az Egyesült Királyság és New York, hozzanak törvényt annak megakadályozására, hogy 2020-ban a kölcsönadók beperelhessenek kormányokat az adósság visszafizetésének leállítása miatt.
- Az adósságok fizetésének eltörlése és a további finanszírozás legyen mentes a privatizációt, deregulációt és kereskedelmi liberalizációt támogató gazdaságpolitikai feltételelességtől. A

krízist külső sokkok okozták: olyan események, amelyeket a Globális Dél államainak nem állt hatalmában kontrollálni.

- Az adósságok fizetésének eltörlését és a további finanszírozást úgy kell megtervezni, hogy segítse a lakosság jogainak és igényeinek védelmét célzó kiadásokat, és főként fenntartsa és növelje a koronavírus ellen irányuló szociális és egészségügyi kiadásokat, valamint biztosítsa, hogy a rászorulóknak segítséget kapjanak.

Az adósságválság megoldása

A koronavírus-járvány okozta krízis kezdete előtt számos ország adósságválságban volt. A válság végére még több ország fog még nagyobb, fenntarthatatlan adósságot szerezni. Az adósságok azonnali eltörlését ennek megfelelően tehát össze kell kapcsolni egy átfogóbb, hosszú távú megoldással az adósságválságra. Azért, hogy az adósságok átütemezése hatékonyabb, igazságosabb és sikeresebb legyen, az alábbiakat kérjük:

- Az ENSZ-en keresztül jöjjön létre egy szisztematikus, átfogó és kikényszeríthető folyamat az államadósságok átütemezésére.²
- Az IMF tegyen közzé világos irányelveket arról, mikor nem fenntartható egy adósság, és kövesse azt a politikáját, amely szerint csak akkor ad kölcsönt nem fenntartható adóssággal rendelkező országoknak, ha fizetéseket követően be, vagy adósságátütemezés történik.³

A változtatások megvalósításának még 2020 vége előtt el kell kezdődnie.

A koronavírus-járvány hatásai

A koronavírus okozta globális krízis következtében a nyersanyagárak lecsökkentek, a Globális Dél országai számára a jövőbeli kölcsönök költségei növekedtek,⁴ a tőke pedig soha nem látott mértékben áramlik ki a fejlődő országokból.⁵ Az államháztartások bevételei emiatt esni, míg az adósságkifizetések nőni fognak, ahogyan ezekkel egy időben az egészségügyi és társadalmi védelem vírus miatti kiterjesztésének szükségessége is nő. A fejlődő országoknak már a járvány kitörése előtt fokozott sebezhetőséggel és növekvő költségekkel kellett szembenézniük adósságaik tekintetében.⁶ A közegészségügyi válsághelyzet mérete és a gyors válaszreakciók szükségessége azt jelenti, hogy a kulcsfontosságú állami erőforrásokat haladéktalanul a lakosság segítésére kell fordítani, és nem a hitelezők kifizetésére használni. A vírus eddigi terjedése alapján az idő létfontosságú tényező. A kormányoknak ma kell rendelkezniük a határozott fellépéshez szükséges erőforrásokkal. Bárminemű késlekedés nehezebbé teszi a vírus megfékezését, és költségesebbé a gazdasági károk későbbi helyreállítását, különösen az adós országok számára.

Becsléseink szerint 2020-ban a külső adósságok eltörlésével 19,5 milliárd dollárnyi, bilaterális és multilaterális hitelezőknek fizetendő külső adósság takarítható meg 69 – az IMF által alacsony jövedelműnek minősített – ország számára (ahol adatok elérhetők⁷), ezen felül megtakarítható 6 milliárd dollárnyi, magánhitelezőknek fizetendő összeg is. Az eltörlések 2021-re való kiterjesztésével további 18,7 milliárd dollárnyi, bilaterális és multilaterális hitelezőknek fizetendő külső adósság lenne megtakarítható, a magánhitelezőknek fizetett adósság esetében pedig 6,2 milliárd dollár.⁸

Az adósságtörlésre irányuló lépések támogatása

Az afrikai államok pénzügyminiszterei sürgetik minden kamatfizetés felfüggesztését a 2020-as évre, valamint szorgalmazzák az instabil államok összes tőke- és kamattörlesztésének felfüggesztését.⁹ Az IMF és a Világbank támogatja a legszegényebb országok adósságkifizetéseinek felfüggesztését más kormányok felé.¹⁰ Az ENSZ főtitkára támogatja az adósságok átütemezését és a kamatfizetés alóli mentesítést 2020-ban.¹¹ Imrán Hán, Pakisztán miniszterelnöke országa és más bizonytalan helyzetű országok adósságainak elengedését kérte.¹² Ecuador kongresszusa szintén arra kérte a kormányt,

függesse fel az adósságok kifizetését.¹³ Március elején Libanon fizetéseképtelenné vált külső magánadósságait illetően, és bejelentette, leállítja a külföldi valutában kibocsátott kötvények kifizetését.¹⁴ Abij Ahmed Ali, Etiópia miniszterelnöke szorgalmazza az adósságok széles körű elengedését, valamint javasolja, hogy a fennmaradó adósságokat tíz évig ne kelljen fizetni, és az adósságok kifizetését korlátozzák az export 10%-ára.¹⁵

Aláírók (Magyar Természetvédők Szövetsége és 160 szervezet)

Nemzetközi hálózatok

1. African Forum and Network on Debt and Development (Afrodad)
2. Asian Peoples' Movement on Debt and Development (APMDD)
3. Latin American Network for Economic and Social Justice (Latindadd)
4. European Network on Debt and Development (Eurodad)
5. Arab NGO Network For Development (ANND)
6. Red Jubileo Sur/Américas
7. Third World Network (TWN)
8. Focus on the Global South
9. Womankind Worldwide
10. CADTM international
11. Oxfam
12. ActionAid International
13. CCFD-Terre Solidaire
14. CIDSE
15. Christian Aid
16. Brot für die Welt
17. The ONE Campaign
18. Save the Children
19. Avaaz
20. Fundación Educación y Cooperación – EDUCO
21. Society for International Development
22. Centre for Economic and Social Rights
23. org
24. Medical Mission Sisters
25. Africa Development Interchange Network
26. Global Policy Forum
27. Debt Relief International
28. Youth for Tax Justice Network (YTJN)
29. Fair Finance International
30. Oil Change International
31. Missionary Oblates of Mary Immaculate
32. Sisters of Charity of Nazareth Congregational Leadership
33. Federación Internacional Fe y Alegría
34. Platform to Protect Whistleblowers in Africa (PPLAAF)
35. International Budget Partnership
36. Y Care International
37. Corporate Europe Observatory
38. Congregation of Our Lady of Charity of the Good Shepherd (Global)
39. Migrant Forum in Asia
40. Aksi! for gender, social and ecological justice
41. Africa Europe Faith & Justice Network (Europe)
42. Instituto Marquês de Valle Flôr (IMVF)
43. GCAP – Global Call for Action against Poverty
44. Education International
45. North African Food Sovereignty Network (NAFSN)
46. Tax and Fiscal Justice Asia
47. Validity Foundation – Mental Disability Advocacy Centre
48. VIVAT International
49. RIPESS – Intercontinental network for the promotion of Social Solidarity Economy
50. Tax Justice Network

Nemzeti szervezetek

1. Aid/Watch, Australia
2. Jubilee Australia
3. Bangladesh Krishok Federation
4. NRDS, Bangladesh
5. 11.11, Belgium
6. Broederlijk Delen, Belgium
7. CNCN-11.11.11, Belgium
8. Entraide et fraternité, Belgium
9. Federação Nacional do Fisco Estadual e Distrital (FENAFISCO), Brazil
10. FOAESP – Fórum das Ong Aids do estado de São Paulo
11. Gestos (HIV and AIDS, communication, gender), Brazil
12. Grupo de Resistência Asa Branca (GRAB), Brazil
13. Instituto de Justiça Fiscal (IJF), Brazil
14. Outras Palavras Comunicação Compartilhada, Brazil
15. Plate Forme d'Information et d'Action sur la Dette (PFIAD), Cameroon
16. AidWatch Canada
17. Canadian Council for International Co-operation
18. Forum des Organisations Nationales Humanitaires et de Développement en RD Congo
19. PC2D (RD.Congo) et Caritas Congo ASBL
20. Commission Justice et Paix de Pointe Noire, Republic of Congo
21. Convention de la Societe Civile Ivoirienne (CSCI)
22. Plate forme d'autonomisation des organisations de jeunesse de Côte d'Ivoire(PAOJCI)
23. Ecumenical Academy, Czech Republic
24. ActionAid Denmark
25. Jubileo 2000 Red Ecuador
26. Finn Church Aid, Finland
27. Action contre la Faim, France
28. Amis de la Terre France
29. Attac France
30. CADTM France
31. Centre de Recherche et d'Information pour le Développement (CRID), France
32. Comité français pour la Solidarité Internationale (CFSI)
33. Confédération Générale du Travail (CGT), France
34. Coordination SUD, France
35. Equipop, France
36. Global Health Advocates France
37. Plateforme Française Dette & Développement (PFDD), France
38. Réseau Foi & Justice Afrique Europe antennne France
39. Solidaires Finances Publiques, France
40. Bischöfliches Hilfswerk MISEREOR, Germany
41. Bündnis Eine Welt Schleswig-Holstein e.V.
42. de – Entwicklung braucht Entschuldung (Jubilee Germany)
43. hl redaction, Germany
44. Transform! Europe, EU
45. Debtfree, Greece
46. Plateforme d'Information et d'Action sur la Dette et le Développement- Guinée (PIADD)
47. Plateforme nationale des Citoyens Unis pour le Développement (PCUD)
48. Fe Y Alegria Honduras
49. DemNet Hungary
50. Magyar Természetvédők Szövetsége - Friends of the Earth Hungary
51. Environics Trust, India
52. Indian Social Action Forum
53. Madhyam, India
54. Mines, Minerals & PEOPLE, India
55. Indonesia Water Community of Practice
56. Solidaritas Perempuan (Women' Solidarity for Human Rights), Indonesia
57. Wahana Lingkungan Hidup Indonesia (WALHI)
58. 80:20 Educating and Acting for a Better World, Ireland
59. ActionAid Ireland

60. Centre for Global Education, Ireland
61. Christian Aid Ireland
62. Comhlámh (Ireland)
63. Financial Justice Ireland
64. Friends of the Earth Ireland
65. SMA Justice Office, Society of African Missions, Ireland
66. Association of Italian NGOs
67. CIPSI, Italy
68. Emergenza Sorrisi, Italy
69. FOCSIV Italian Federation Christian Volunteering Service
70. Institute of Public Finance Kenya
71. Sustainable Development Institute, Liberia
72. Catholic Commission for Justice and Peace of the Archdiocese of Lilongwe (CCJP Lilongwe- Malawi)
73. Centre for Social Concern, Malawi
74. Centre for Social Accountability & Transparency, Malawi
75. Economics Association of Malawi
76. Development Communications Trust, Malawi
77. Integrity Platform, Malawi
78. Malawi Economic Justice Network
79. Youth and Society, Malawi
80. Equidad de Género: Ciudadanía, Trabajo y Familia, Mexico
81. Observatorio Mexicano de la Crisis
82. associacao Luarte – arte, cidadania e transformacao, Mozambique
83. Mozambique Budget Monitoring Forum
84. Mozambican Debt Group
85. ALTSEAN-Burma, Myanmar
86. Both ENDS, Netherlands
87. Cordaid, Netherlands
88. BudgIT Foundation, Nigeria
89. Debt Justice Norway
90. Norwegian Church Aid (NCA)
91. AwazCDS-Pakistan
92. Freedom from Debt Campaign of Pakistan
93. Institute for Social & Economic Justice, Pakistan
94. Pakistan Development Alliance
95. Pakistan Fisher Folk Forum
96. Pakistan Kissan Rabita Committee
97. Freedom from Debt Coalition, Philippines
98. Sanlakas Philippines
99. ACEP – Associação para a Cooperação Entre os Povos, Portugal
100. CIDAC – Centro de Intervenção para o Desenvolvimento Amílcar Cabral, Portugal
101. Fundação Gonçalo da Silveira, Portugal
102. MONTE, Portugal
103. Oikos – Cooperação e Desenvolvimento, Portugal
104. Plataforma Portuguesa das ONGD, Portugal
105. Veterinarios sem Fronteiras Portugal
106. ZERO – Association for the Sustainability of the Earth System, Portugal
107. Budget Advocacy Network, Sierra Leone
108. Enabanda, Slovenia
109. Alianza por la Solidaridad-Action Aid España
- 110.org, Spain
111. Ecologistas en Acción, Spain
112. Fundación Entreculturas, Spain
113. Greenpeace Spain
114. Ingeniería sin Fronteras, Spain
- 115.cat – Organitzacions per a la Justícia Global – Catalunya
116. Observatorio de la Deuda en la Globalización, Spain
117. Observatorio de Multinationales en América Latina (OMAL)-Paz con Dignidad, Spain
118. Plataforma Auditoría Ciudadana de la Deuda, Spain
119. Centre for Environmental Justice, Sri Lanka

120. Act Church of Sweden
121. Diakonia, Sweden
122. Alliance Sud, Switzerland
123. Fastenopfer, Switzerland
124. Climate Watch Thailand
125. Observatoire Tunisien de l'Economie, Tunisia
126. SEATINI, Uganda
127. Action for Argentina, UK
128. Action for Southern Africa, UK
129. Bond, UK
130. Bretton Woods Project, UK
131. Cafod (Catholic Agency for Overseas Development), UK
132. Christians on the Left, UK
133. Gender and Development Network, UK
134. Global Justice Now, UK
135. Health Poverty Action, UK
136. Jubilee Debt Campaign, UK
137. Jubilee Scotland
138. Stamp Out Poverty, UK
139. STOPAIDS, UK
140. Tearfund, UK
141. The Equality Trust, UK
142. War on Want, UK
143. Trademark Belfast
144. Jubilee USA Network
145. Maryknoll Office for Global Concerns, US
146. Sisters of Charity Federation, US/Canada
147. ActionAid Zambia
148. Campaign for Active Voter Engagement in Zambia
149. Caritas Zambia
150. Centre for Trade Policy and Development, Zambia
151. CUTS International, Zambia
152. Jesuit Centre for Theological Reflection (JCTR), Zambia
153. Transparency International Zambia
154. Zambia Civic Education Association
155. Zimbabwe Coalition on Debt and Development

Hivatkozások

---

¹ Az IMF politikája alapján, ha egy kormány adóssága nem fenntartható, teljes átütemezés (vagy nemteljesítés) következik be a hitelprogram alatt. Az átütemezés az adósság feltételeiben végrehajtott változtatásokat jelenti, amelyek csökkentik azt a mennyiséget, amit a kölcsönadó visszkap. Ha a fenntarthatóság bizonytalan, akkor átalakítást (újraprofilálást) végeznek. Ezzel az adósság visszafizetésének időpontjai eltolódnak a jövőbe, így a kölcsönadókat nem IMF-kölcsönökből fizetik ki.

² Lásd: *We can work it out: 10 civil society principles for sovereign debt resolution*.

<https://eurodad.org/Entries/view/1547087/2019/09/17/We-can-work-it-out-10-civil-society-principles-for-sovereign-debt-resolution>

³ További információ: https://jubileedebt.org.uk/wp-content/uploads/2019/10/IMF-policy-on-debt-restructurings_English_10.19-1.pdf

⁴ <https://jubileedebt.org.uk/uncategorized/coronavirus-worsens-debt-crisis-in-poor-countries>

⁵ <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/23/g20-finance-ministers-talks-hampered-by-us-china-posturing-coronavirus>

⁶ <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2019/12/19/debt-surge-in-emerging-and-developing-economies-is-largest-fastest-in-50-years>

⁷ Ez nem az összes ország, amelynek szüksége van az adósságok felfüggesztésére. Az IMF definíciója szerint az alacsony jövedelmű gazdaságok csoportjába tartozik 59 állam, amely jogosult nemzetközi pénzügyi intézmények (IFI) kedvezményes finanszírozására, továbbá 13 közepes jövedelmű kisebb állam, valamint négy ország, amely 2010 óta kikerült a kedvezményezettiségi jogosultság alól.

---

⁸ Research by Eurodad: https://eurodad.org/debt_moratorium

⁹ <https://www.uneca.org/stories/african-finance-ministers-call-coordinated-covid-19-response-mitigate-adverse-impact>

¹⁰ <https://www.ft.com/content/6eca167c-6ec0-11ea-9bca-bf503995cd6f>

¹¹ <https://www.un.org/sg/en/content/sg/note-correspondents/2020-03-24/note-correspondents-letter-the-secretary-general-g-20-members>

¹² <https://www.brecorder.com/2020/03/17/580790/pm-wants-world-to-consider-writing-off-pakistans-debt-to-help-cope-with-coronavirus/>

¹³ <https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-03-23/ecuador-bonds-sink-as-congress-suggests-suspending-debt-payments>

¹⁴ <https://www.nytimes.com/aponline/2020/03/23/world/middleeast/ap-mi-lebanon.html>

¹⁵ <https://twitter.com/AbiyAhmedAli/status/1242378606543855616/photo/2>